

Mini-parken er anlagt av Rogaland kunstsenter med initiativtaker Torunn Larsen. Den er del av kunstsenterets «Grasrota»-prosjekt, beskrevet i boka «Kunst, by, befolkning» (2013).

© BENJAMIN HICKETHIER

Kulturborg for alle?

NYTORGET: Kulturtorget som har vokst organisk nedenfra, må ikke ødelegges.

Benjamin Hickethier

Byverksted, et innbyggerinitiativ for byutvikling nedenfra

Eiendomsutviklerene i Stavanger Utvikling KF og Entra ønsker å «re-definere Nytorget» som det heter på Entrass nettsider. Hverken Metropolis, Rogaland kunstsenter eller galleriet Studio17 har ytret ønske om å flytte på seg, men de må. Heller ikke brukmarkedet og den internasjonale kulturkafeen er med i den nye definisjonen av Nytorget.

Folkets røst ble ikke lyttet til

«Massive» kontorbygninger planlegges istedenfor. Hva de skal brukes til, er uklart, men ifølge arkitektkonkurransen for Nytorget skulle Metropolis få plass i dem. Arkitektkonkurransen hadde en folkejury, men folkets røst ble uansett ikke lyttet til.

Egentlig skulle dette handle om å videreutvikle Nytorgets kvaliteter. Nytorget som kulturborg ble politisk vedtatt. «Eksisterende kulturtilbud» skulle «vitaliseres» og «tilføres funksjoner og aktiviteter med kulturinnhold», ifølge kommunens medvirkningsworkshops. Kulturplanen, laget sammen med kulturmiljøet, sa: «Nytorget har stort potensial

til å øke sin aktivitet, og kulturlivet kan bidra til å bygge en mer attraktiv by», og styrke kulturaksen.

Toppstyrt, ovenfra-ned byutvikling har ført til stillstand og forfall på Nytorget. Ved å ta ansvar i lokale fellesskap og nettverk utvikler innbyggerne sine egne, offentlige byrom. Brukerne av Nytorget må derfor involveres av kommunen, og de må verdsettes som ressurs. Prosessene må være åpne, med oppdatert innsyn i utviklingen underveis. Medvirkningsinnspill må følges opp. Realiser «Smartbyen» og «samskapning». Som en allmenning er Nytorget et felles gode. Forskjellige aktører tar vare på byrommet, fyller det med liv og innhold, programmerer og utvikler det. På denne måten blir nabolaget dynamisk, bærekraftig og trygt, fordi innbyggerne tar eierskap. I beste fall kan vi snakke om «commoning»: Felles goder som forvaltes i fellesskap. Se verdien i deling og styrken i å samarbeide.

Åpen og tilgjengelig for alle

Nytorget må fortsette å være en inkluderende arena, åpen og tilgjengelig for alle: Med tilbud av og for ungdom, med kulturelt mangfold, spisesteder og næringsliv, kunstnerstyrte visningsrom, bibliotek og ressursentre, det sosiale bakeriet, brukmarkedet, kulturkirken, bydelspuben og torgets rike historie og sammensatte kvaliteter. Kommunen burde støtte og tilrettelegge for dette fellesskapet, og sørge for å gi verdier tilba-

ke til lokalmiljøet. Vær takknemlig for ildsjeler og velforeninger som utvikler grøntområdene, driver lørdagskafé, arrangerer markeder, dugnader, bydelsfester, nabolagsaktiviteter, verksteder, konserter, byvandring, kulturkafeer, utstillinger og så mye mer. Det folkelige brukmarkedet, den viktige flerkulturelle kulturkafeen og bakeriprojektet «Bak til Livet» fortjener et forutsigbart perspektiv for å kunne bidra til videre utvikling av kulturtorget. Trehusrekken må selvsagt reddes og settes i stand. Deres fremtidige funksjoner må være rettet mot alle. Politikammerbygningens kulturhistoriske verdier må bevares.

Spare penger

Og selvfølgelig vil det være mulig å beholde både Metropolis og Kunstsenteret med Studio17 på Nytorget. Etter at Jugendbygget er rehabilitert, kan leietakerne flytte tilbake. Lokalene til Metropolis og de andre kommunale ungdomstilbudene må oppgraderes, og tilpasses brukernes behov. Selv om Stavanger Utvikling KF ikke har gjennomført en mulighetsstudie for dette, er det grunn til å tro at denne løsningen vil spare penger også.

Selvfølgelig vil det være mulig å beholde både Metropolis og Kunstsenteret med Studio17 på Nytorget.

Kan ikke ha eksamen i et fag man ikke har hatt

KORONA: Det må vurderes å ta språk ut av årets muntlig eksamen for 10. klassinger.

Gunnhild Ingrid Folgerø

Stavanger

Vi må snakke om muntlig eksamen, tiende klasse. Og med det mener jeg at vi må snakke om språkfag. Vi må i det hele tatt snakke om språkundervisning online – men jeg må ta for gitt at videregående skole er klar over problemet – og at de tar hensyn til det i undervisningen neste år.

Går online

Det er nå ett år og seks uker siden husets tiendeklassing hadde klasseroms-, og dermed muntlig, undervisning i språk. Språkundervisning består av elever fra flere klasser, derfor går det online. Forståelig nok. To ganger i uken har de undervisning – hvor timene er litt kortere, slik at de kan komme seg til og fra skolen for vanlig undervisning. I tillegg går mye av tiden til ting som vanligvis tas på vei inn og ut av klasserom, eller mens klassen jobber: «Har du sett ...» og «jeg forstår ikke dette ...»

All kontakt med lærer er gjort høyt, muntlig, foran 25 andre elever som er pålogget samtidig. I tillegg har læreren mistet øyekontakten med elever, og de tomme blikkene til elever som ikke klarer å følge med og som læreren normalt ville plukket opp, er ute av syne. Elevene har mistet kontakt med medeleven som de tidligere snudde seg mot og spurte om småting – som «er det 'bade' eller 'baden' vi skal bruke nå?» De har nå ingen å kommunisere med – ingen kameratslige kompass. Og ville ikke drømt om å ta ordet online.

Gruppeoppgavene er uten tilsyn, online. Hjemme er det gjerne ingen som kan hjelpe – men så skal ikke heller undervisningen være avhengig av foreldres språkkunnskap. 2. januar meldte jeg derfor bekymring til skolen. 3. januar ble Stavanger satt til «rødt nivå» igjen. Jeg forstår det er utfordrende for skolen. Men i mars tok jeg igjen kontakt med skolen – og ytret min stadig økende bekymring for muntlig eksamen i språk.

Og den bekymringen forstår jeg at blir tatt på alvor, men mulighetene for klasseromsundervisning blir ikke større nå når vi igjen er på rødt nivå. Så vi har et helt klassetrinn som ikke har hatt muntlig, elev mot lærer, språkundervisning på 13 (15 i juni) måneder. Og dette er gruppen som kan komme opp i muntlig språkfag på eksamen.

Påvirkning på skoleplass

I en del av faget hvor de ikke har hatt reell undervisning – med stor fallhøyde. De kan ikke stryke i et fag på ungdomsskolen. De kan få 1 – men ikke miste retten til skoleplass. Men de kan rykke kraftig ned fra en god karakter, og det kan ha påvirkning på skoleplassen neste år. Det må derfor vurderes å ta språk ut av årets muntlig eksamen for 10. klassinger. Og så håpe at de tar igjen manglende opplæring neste år.